

За вас правда, за вас слава і воля святая!

Газета ГО «Криворізьке міське правозахисне товариство»

МИ ТУТ: [HTTP://WWW.KMPZT.ORG.UA](http://www.kmpzt.org.ua) НА ФЕЙСБУЦІ — У ГРУПІ "ПРОМІНЬ ПРОСВІТИ ЄДНАННЯ"

У ФІНЛЯНДІЇ ДЕМОНТУВАЛИ ПОДАРОВА- НИЙ СРСР ПАМ'ЯТНИК

У Гельсінкі демонтували пам'ятник «Мир у всьому світі», який Радянський Союз подарував Фінляндії 1989 року, повідомляє телекомпанія Yle. Бронзовий монумент заввишки шість із половиною метрів символізував мир між континентами. Скульптуру підняли за допомогою тросів і перемістили на баржу, щоб доставити на зберігання до Художнього музею Гельсінкі. Влада міста спільно з культурною установою вирішить подальшу долю скульптури. За даними YLE, демонтаж радянської пам'ятки пов'язаний із планами щодо реорганізації руху транспорту на площі та вулиці, де його встановлено. На його місці мають намір прокласти тротуар.

Пам'ятник відкрили 14 січня 1990 року, після падіння Берлінської стіни. Пам'ятник зображає людей різних континентів, що тримають однією рукою глобус. Монумент неодноразово намагалися його зафарбувати невідомі. Крім того, 2010 року невідомі намагалися підірвати скульптуру. У середині червня міська рада фінського міста Котка дозволила прибрати з центру міста пам'ятник Володимиру Леніну, отриманий у подарунок від Таллінна у 1979 році. Рішення обґрунтували тим, що монумент ображає пам'ять жертв радянських злочинів. Це був останній великий пам'ятник Леніну в Фінляндії. Раніше рішення про демонтаж радянських пам'яток ухвалив уряд Естонії. У країні залишається до 400 монументів радянської доби.

<https://www.radiosvoboda.org/a/news-finlandia-demontazh-pamiatnyka/31978521.html>

«Господи, допоможи українцям в захисті своєї держави» – це думка чи не кожного свідомого українця в наш час. Ми живемо в світі, де жив Шевченко і Христос, а тепер і воїни-азовці, захисники Маріуполя.

6 серпня о 10.30 біля пам'ятника Козаку Рогу, що біля криворізької міськради, почалась акція пам'яті захисників Маріуполя, на яку зібрались сотні криворізьців, серед яких рідні тих хто залишається в російському полоні.

Криворізьці разом з родинами захисників «Азовсталі» пройшли мирною ходою від

Акція пам'яті захисників Маріуполя і Героїв-азовців, які загинули 29.07.22 в Оленівці

(У Кривому Розі рідні захисників Маріуполя закликали світову спільноту врятувати життя полонених, українських військовослужбовців).

пам'ятника Козаку Рогу до 95 кварталу і повернулись до цього ж пам'ятника. Під час ходи учасники акції скандували: «Save Азовсталі», «Поверніть Героїв Маріуполя додому», «росія - терорист», «Свободу полоненим», «Світе, почуй нас!»

Далі – пряма мова з вуст виступаючої, рідний якої в полоні (ім'я його й прізвище з причин безпеки ми не надаємо): «Захисники Маріуполя - сталеві Воїни, які в травні отримали наказ зберегти своє життя і потрапили в полон з гарантіями від Червоного Хреста і ООН про те, що вони будуть в безпеці, що їх честь та гідність будуть збережені і виконаються всі їх права. Нас, рідних цих хлопців та дівчат, просили мовчати, ми це виконали. Просили зробити тишу і дати час, ми зробили. Але після страшної трагедії в Оленівці, ми вже не в змоззі мовчати. Ворог вкотре показав свою цинічність, підступність та кровожерливість. 29 липня забрали життя понад 50 захисників. Закатували... Викрали останні промені надії в їх рідних, які

чекали на них вдома. Скільки наші люди мають ще страждати? Скільки ще випробувань мають пройти, щоб просто вижити і приїхати додому? Ми вимагаємо від ООН та від організації «Червоний Хрест» рішучих дій, надання та виконання всіх гарантій з приводу захисту полонених, як цього вимагає Женевська конвенція. Досить закривати очі! Досить бездіяти, бути байдужими! Ми закликаємо світову спільноту змусити державу-терориста виконувати Женевську конвенцію і посприяти поверненню військовополонених додому живими. Життя – це найвища цінність, тому допоможіть врятувати наших Героїв! Бо в той страшний день загинули не тільки вони, а й кожен з нас! Вони терплять муки, голод та приниження. Коли їм був даний наказ здатися, вони його чесно виконали. Довірилися Червоному Хресту, ООН та нашій владі. Нас просили мовчати – і ми мовчали. Але, як виявилось, це мовчання перетворилось на багаточисленні жертви. За всі ці дні мовчання в нас вигоріли сер-

ця, в нас вигоріли душі. Скільки сліз було пролито, скільки безсонних ночей було пережито!..»

В кінці акції присутні хвилиною мовчання вшанували пам'ять загиблих Героїв, ставши на коліна під звуки пісні «Пливе кача», що стала в свій час пісню-тризною за загиблими героями Майдану зими 2013-14 років. Дуже пронизлива енергетика витала над громадськістю, яка вшанувала стійкість і живих і мертвих героїв...

Після акції ми йшли і ділились планами на майбутнє з Володимиром Дмитровичем Налужним, головою нашої правозахисної організації, в тих пронизливих і невідкладних справах, які випали на нас в цей час.

Олександр ЧИЖИКОВ,
заступник голови ГО
«Криворізьке міське
правозахисне товариство»,
6 серпня 2022 року.

На світлинах: під час акції на честь загиблих українських ГЕРОЇВ.

Битва за південь: коли та як можуть наступати росіяни

Російська армія за останні дні перекинула десятки своїх батальйонно-тактичних груп з Донбасу на південь України - це тисячі бійців та сотні одиниць техніки. Такі маневри могли б означати бажання росіян безпечити захоплені ще в лютому Херсон і навколишні райони від оголошеного контрнаступу української армії. Якби не кількість та склад цього нового південного угруповання - надто вже воно велике й включає таку кількість десантних підрозділів, яку не дуже раціонально використовувати в обороні замість звичайної мотопіхоти. Це може бути ознакою того, що невдовзі головний театр бойових дій війни Росії проти України переміститься із просторів Донбасу у південні степи, на обидва береги Дніпра в його нижній течії. Активні бої на цьому напрямку можуть початися вже найближчими днями та мати серйозний вплив на всю війну. Бойові дії на Донбасі при цьому не припиняться, і українська піхота залишається під масованими обстрілами російської артилерії.

НАСТУПАЛЬНЕ УГРУПОВАННЯ?

Одним із перших про перекидання російських військ з-під Харкова та Донбасу на південь ще 28 липня писав військовий оглядач, координатор групи "Інформаційний спротив" Костянтин Машовець. За його словами, наприкінці липня росіяни перекинули у Херсонську та Запорізьку області підрозділи Східного військового округу РФ. Зокрема, йдеться про частини 35-ї загальновійськової армії, яка на початку війни провувалася до Києва: саме її 64-а мотострілецька бригада окупувала Бучу в березні та саме її звинувачують у причетності до воєнних злочинів там. Пізніше ця ж 35-а армія воювала під Ізюмом на Харківщині. "Особисто для мене, наприклад, переміщення та застосування 35-ї загальновійськової армії Східного військового округу ЗС РФ у цьому сенсі є своєрідним маркером - показником того, куди саме прикута в даний момент увага їхнього генштабу", - писав Костянтин Машовець. Окрім "далекосхідних" бригад, росіяни зосереджують на українському півдні також більшість своїх повітрянодесантних підрозділів, загальною чисельністю близько 10 тис. "Очевидно, що командування військ противника розгортає у Південній операційній зоні (тобто на Миколаївському, Криворізькому та Запорізькому напрямках) оперативне наступальне угруповання військ, основу якого складуть війська Східного військового округу... та головні сили повітряно-десантних військ ЗС РФ, плюс окремі частини та з'єднання 49-ї та 58-ї загальновійськових армій Південного військового округу", - вважає Костянтин Машовець.

ДЕСАНТНИКИ ТА «ВАГНЕРІВЦІ»

"Треба розуміти, що у ворога нестача добре підготовлених сил, а повітряно-десантні підрозділи належать до найбільш боєготових. І навіть ті, що знекровлені, мають достатній бойовий потенціал, щоб виконувати й оборонні, й наступальні задачі на найважливіших напрямках", - каже про концентрацію російських десантників Павло Лакійчук, керівник безпекових проєктів Центру глобалістики "Стратегія XXI" у розмові з BBC News Україна. До думки, що росіяни готують наступ, а не оборону від наступальних дій ЗСУ на Херсон, схильється й український офіцер, який служить на південному напрямку та спілкувався з BBC News Україна на умовах анонімності. "Будьякий підрозділ апріорі повинен вміти працювати як в наступі, так і в обороні, це питання тактики. Але використовувати десант в обороні - дивно, особливо з точки зору стратегічної перспективи. Хіба що мова йде про маневрову оборону", - каже військовий. Агресивності діям кадрових російських військових, за його словами, може додати їхня конкуренція з "вагнерівцями" - членами так званих приватних військових компаній "Вагнер" і "Ліга", що, за даними української розвідки, від початку вторгнення воюють на стороні росіян і виконують функції штурмової піхоти. Вважається, що саме "вагнерівці" зіграли ключову роль в успішному штурмі росіянами Попасної у травні, а нещодавно - у захопленні Вуглегірської ТЕС. "Вагнерівці" демонструють ефективність, і за це їм йде нагорода. Російські армії теж хочуть показати успіх - тут може йти боротьба за гроші", - припускає український офіцер.

Сергій МОРФІНОВ,

для BBC News, Україна (у скороченому вигляді).

Повністю читайте за посиланням:

<https://www.bbc.com/ukrainian/features-62433611>

Фото - за посиланням: <https://volynonline.com/zsumozhut-dijty-z-kontrnastupom-do-kordonu-na-harkivshhyni/>

Друга холодна війна завершиться, як і перша, поразкою Москви

Історія останніх ста років немов би вписана у чотири велетенські кола. Друга світова війна є наче «переграванням» Першої по-новому - щодо цього існує консенсус. Подібним чином теперішня друга холодна війна - це щось на кшталт повторення попередньої на мінімалці. І хоча поки це лише припущення, є всі підстави вважати, що ця нова холодна війна завершиться так само, як і стара. Тобто повною поразкою Москви. Те, що історія повторюється - звісно, метафора, але геть не позбавлена сенсу. Якщо якісь дві події рухомі спільною внутрішньою логікою, то їх цілком правомірно називати повторенням одна одної. Подібно до того, як ваш відбиток в дзеркалі хоч і не на 100% тотожний вам, але все одно показує саме вас, а не когось іншого. Так, схожість Першої та Другої світових війн вже настільки давно стала загальним місцем, що деякі автори навіть розглядають їх в якості двох етапів одного й того самого протистояння. Такою собі новою 30-літньою війною ХХ століття. І в такого погляду є вагомий підвалини

Світ кінця XIX століття був заточений під єдину та безальтернативну його господарку - Англію. Франція давно перетворилася на її молодшого союзника; Петербург вів «Велику гру», але Британській Індії нічого не загрозувало. Решта держав навіть і помислити не могли кинути виклик Володарці морів. Ситуація змінилася у 1870-х роках із піднесенням Пруссії та перетворенням її на Німецьку імперію. Спочатку Берлін завдав катастрофічної поразки Парижу у 1871 році, а згодом націлівся на Лондон. При цьому запізнівшись до колоніального розподілу світу, Німеччина вимагала своєї «справедливої» частки, навіть якщо б довелось відбирати її у інших колонізаторів. Отже, головним рушієм Першої світової став саме конфлікт між висхідною зіркою та старою королевою сцени за право головної ролі - тобто за можливість встановлювати правила міждержавних відносин. Колонії були річчю другорядною, і саме тому Німеччина з Британією не могли розійтися миром - на сцені не буває двох примадонн. Ну і нарешті обидві столиці потрапили до «пастки Фукідїда» - коли страх старого гегемона перед новим претендентом змушує першого вдаватися до превентивних заходів і тим самим провокувати війну.

Як ми знаємо, тоді спроба переділити світ не вдалася, Німеччина зазнала поразки, але її переможці - Англія з Францією - теж серйозно ослабли. І через 20 років нові німецькі еліти спробували переграти попередню війну. Так, ззовні різниця між Першою та Другою світовими війнами самоочевидна. І за характером (позиційна проти маневреної), і за сторонами (Італія та Японія; зміна ролі СРСР), і зрештою за наслідками. Однак в геополітичних глибинах суть залишалася однаковою - молодий, незадоволений поточним станом речей агресор проти старих переможців. Те, що обидві війни Німеччина ініціювала та вела проти англо-

французького союзу - абсолютно не випадково. І ще менш випадково те, що агресор обидві програв. Таким чином, назвати Другу світову війну «переграванням» Першої - не надто погіршити проти істини.

Перша холодна війна (з 1946 до 1991 року) була прямим наслідком Другої світової. Але вважати її за прямее продовження, за Третю - то вже публіцистичне перебільшення, хоч і розповсюджене. В підґрунті холодної війни лежали як подібні, так і цілком відмінні від світових війн механізми, тож її слід розглядати як окремий феномен. Так, з одного боку ми бачимо все те ж протистояння чинного світового гегемона (США), який набув свою позицію природнім шляхом, мирно заступивши попередника (Британію), та його головного і непримиримого конкурента - СРСР. І обидві наддержави піднялися на руїнах своїх попередників під час Другої світової. Це дві обставини, які споріднюють ту холодну війну зі світовими. Однак цього разу замість відносно короткого і надзвичайно інтенсивного прямого зіткнення, обидві сторони змагалися на периферії упродовж 45 років. Воєнний потенціал обох сторін був приблизно однаковими, тому фокус боротьби змістився на економічні та ідеологічні сфери. А найголовніше - мова вже не йшла про традиційний переділ світу на користь переможця чи про право встановлювати правила. Тепер ставкою була модель розвитку всього людства - приватна власність, конкуренція та нерівність чи державна монополія, план та зрівнялівка. І як це нам відомо, радянська модель зазнала краху, а її базова система - власне СРСР - розвалилася. Однак як тепер з'ясувалося, насправді Радянський Союз не зник - він просто зіщулювався до «союзної держави Росії та Білорусі» з низкою окупованих росіянами територій. А найголовніше - базове протиріччя, яке рухало першу холодну війну, нікуди не ділося, тож початок другої був лише питанням часу. Те саме спостерігалось у 1918 році: Німеччина прогнала, але підґрунтя конфлікту - її прагнення переділити політичну мапу у відповідності до економічної ваги - залишилося. І варто було західним демократіям ослабнути у Великій депресії, як реваншистична нацисти виявилися тут як тут. У 1945 році переможці вчинили правильно, включивши Німеччину до спільних західних структур не на словах, а на ділі. Територіальний імперіалізм закінчився у всіх, будучи заміненим економічним глобалізмом, тому у німців вже не було підстав для ресентименту. Сьогодні Берлін грає в світі ту роль, на яку заслуговує завдяки своїй економіці, хоча армія німецька викликає лише гіркий сміх. Натомість базове протиріччя холодної війни 1991 року не було розв'язане остаточно. Короткий час - до осені 1993 року - Росія вважала себе і вважалася на Заході членом світового співтовариства. Авансом Москва отримала участь у G-8 та інші подібні штуки. Однак інтеграція із Заходом виявилася позірною. Невикоринний

російський імперіалізм, який дався взнаки ще у 90-х роках в Абхазії, Придністров'ї та Чечні, за 20 років буйно розквітнув, насичений нафтовими доларами. І хай тепер нова Росія не прагнула перебудувати світ, вона все одно пропонувала несумісний з американським глобальний проєкт.

США що тоді, що тепер пропагували ідею вільного ліберального світу зі стандартизованими демократичними процедурами та повагою до прав людини. Іноді, як от в Афганістані, це виглядало нісенітно кумедно, але в цілому працювало. Теперішня Росія на противагу висунула модель консервативного неореалізму, за якою світ мав бути поділений на кілька суверенних зон зі своїми правилами, і ніхто не міг втручатися у справи сусіднього гегемона. І хоча ця ідея докорінно суперечила російському комуністичному проєкту 30-літньої давності, її підтримали чимало країн. 2007 року, під час Мюнхенської промови Путіна, друга холодна війна була оголошена, і вже наступного року в Грузії світ побачив наслідки. А потім все закрутилося - проковтнувши Грузію, світ отримав Крим з Донбасом, згодом Сирію, а тепер - повномасштабне вторгнення в Україну. І як і під час першої холодної війни, Захід жодного разу не виступив проти Росії зі зброєю в руках. Водночас, як і тоді, Захід інтенсивно підтримує жертв російської агресії та накладає на Москву санкції. Ну, і протистоїть Китаю,...

Отже те, що відбувається сьогодні - не Третя світова, а друга холодна війна.

Це і погана, і хороша новина. Погана тому, що виховані в душі й логіці першої холодної західні еліти будуть поводитися максимально обережно. Зброю будуть постачати не всю і не зразу, кавалерія не приїде на допомогу українським захисникам Донбасу, а В-52 не розбомблять Червону площу. Хороша ж тому, що Захід буде вести війну на виснаження до кінця російського режиму. І раз реально потужніший та ідеологічно вмотивованіший СРСР не витримав гонки зі США, то теперішня слабка Росія програве цю війну ще швидше.

Зараз надзвичайно важко сказати, йде лік на місяці чи на роки. Але одне уже очевидно - друга холодна війна завершиться так само, як і перша. Тобто повною поразкою Москви. І як і минулого разу, її імперія сильно втрапить у територіях та воєнному потенціалі. І, сподіваюся, цього разу Захід не допустить повторення попередньої помилки і виключить саму можливість відродження російського імперіалізму, як зробив це 1945-го і не зробив 1991-го. Адже досвід Німеччини свідчить, що перетворення вчорашнього агресора на пристойну країну є цілком реальним.

Сергій ГРОМЕНКО,
кандидат історичних наук, експерт Українського інституту майбутнього сайт LB.ua 5 серпня 2022 року
https://lb.ua/holodna_viyuna_zavershitsya_yak_i.html

У СЕРПНІ НАМ ВИПОВНЮЄТЬСЯ 16 РОКІВ

(Продовження. 2011-2013-й роки)

У цей дуже складний період життя нашої країни, коли при владі були «регіонали» під началом Віктора Януковича, які мали дуже тісні стосунки з кримінальними структурами і були орієнтовані зовсім не на європейські цінності й українські пріоритети, нам працювалося важко, але ми все одно робили свою справу. Про це говорять навіть заголовки матеріалів. Наприклад, у 2011-му: «Катастрофу в Кривому Розі готує влада?», «Під покровом ночі підприємницькі структури «регіоналів» розпочали руйнацію Інгулецького степу», «Тих, що дозволяли експериментувати над людьми, називали ще й фашистами», «Скликати позачергову сесію Криворізької міської ради і поставити на голосування питання про недовіру владі». А ось із заголовків за 2012-й: народ: захистити Конституцію, «регіонали»: завершити окупацію», «Кривий Ріг як «собаче серце» окупаційної влади», «Місцеві чиновники цілком офіційно зоміяють обкрадати людей». Приблизно така ж сама картина і в 2013-му: «Загрожує Україні найбільший уламок імперії зла», «Бульдозер криворізької влади поставив себе вище Верховної Ради і України, змівши газетні кіоски й створивши монополію», «Ми повинні працювати так, щоб це було відчутно на шкурі влади...», «Європеский суд подружжя Білих...»

Тобто у підсумку виходило, що наша незалежна добровільна газета через свою відверту проукраїнську позицію займала по відношенню до влади місцевих «регіоналів» відверто дисидентську позицію.

А, дивіться: хто кому козак, або Як кривого козака пошили в напівзрячого

Достеменно ніхто вже й не знає, коли перший козак зійшов на прадавній шлях, що проліг від Черкас на Крим. А цю, примітну серед безкрайнього степу, на шляху місцину біля злиття двох рік кожному подорожуючому аж ніяк не оминати. Та й гарна ж вона була, пропахла степовим буйнотрав'ям і свіжим подихом води! І примітна, бо, де ж зупинитися, як не біля води, як не сховатися від небезпеки нападу між двома річищами, річищами Саксагані та Інгульця, що тут, любовно зливаючись, омивають захищений суходільний кут. І то не перший в степовому краї півострівний кут, символічно названий рогом. Ось там, на північ - Мишури́н Ріг, на південний схід - Тагані́в Ріг. А скільки їх менш відомих!

Кожен народ має свої легенди, і ґрунтуються вони на національних духовних цінностях. Певно, й пізніша від часів заснування міста поява легенди про його засновника козака Рога надихалася тими ж мотивами.

Отже, ушавлений в боях запорозький козак Ріг, перенісши каліцтво ноги, переходить на осідле життя і буде оселю поблизу злиття двох рік, започатковує нове поселення. І йдуть перекази про це з покоління в покоління. А ім'я йому в честь засновника - Кривий Ріг.

Та настали нові часи, коли Запорозька Січ була піддана другому, цього разу, ідеологічному нашестю, а свободолюбний козак ніяким боком не підходив до колгоспного двору. І треба було щось із ним робити. А вже, коли великий вождь народів проголосив здоровію на честь старшого брата - великого російського народу-переможця, для місцевих «дослідників» настала черга пошуку старшого брата і в доленосних подіях давнього Криворіжжя. Ось тоді в криворізьку міфологію і прибув з далекого Уралу уральський козак Рог, який у тамтешніх боях утратив одне око. І хоч жоден запорожець, жоден питомий українець у ті часи людину з вибитим оком назвати кривим не здогадався б, така подія сталася. У пізніші часи про подібні способи з'ясування істини говорили: «Сказав старшина «люмін», значить - «люмін». Отже, сказано зверху - «кривий», значить, - кривий.

Уже країна вернула собі незалежність, уже час і мову батьківську повернути собі, як належить, а нам доводять, що сліпий - це кривий! Не вірите? Завітайте на головну площу міста і переконайтеся, що скульптурний козак на ім'я Ріг все-таки на одне око сліпий ...

Микола КОРОБКО,

Газета «Промінь Просвіти», грудень 2013 року

https://pprosvita.at.ua/news/a_divitsja_khto_komu_kozak_abo_jak_krivogo_kozaka_poshili_v_napivzrjachogo/2012-04-13-733

Україна: європейський контекст

Ніко ЛАНГЕ: «Є консенсус українських еліт»

30-31 травня в Запоріжжі за підтримки Фонду Конрада АДЕНАУЕРА і Академії Української преси проходив семінар для групи журналістів з різних областей і за участю студентів (майбутніх журналістів) Запорізького Національного університету. Мова йшла про політику Євросоюзу в інформаційному просторі України.

Один із найцікавіших моментів цього семінару - зустріч у вільному режимі спілкування із керівником представництва Фонду Конрада АДЕНАУЕРА в Україні паном Ніко ЛАНГЕ, який більше години відповідав на запитання учасників семінару.

Як один із учасників цієї зустрічі не можу не процитувати один із фрагментів відповіді на запитання (у більш повному вигляді вони будуть розміщені в найближчих числах часопису), в якому, зокрема, німецький журналіст сказав наступне:

«Нині склалася унікальна ситуація, бо є консенсус українських еліт. Це постановка українського парламенту від 19 травня про те, що Україна вступає в зону вільної торгівлі з Євросоюзом. Це ж не деякі окремі факти, це консенсус. І в українському суспільстві вже декілька років є сильна підтримка курсу на євроінтеграцію».

Сергій ЗІНЧЕНКО

«Промінь Просвіти» не зламати!

Шановні друзі «Променя Просвіти»! Шановні передплатники і читачі!

На прийдеши 2014 рік наш часопис не включений до каталогу видань, що за передплатою розповсюджуються через поштові відділення. Причина полягає в тому, що поштове відомство ставить вимогу про надання нами, видавцем, виписки з Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців із зазначенням прізвища керівника органу, що є засновником видання.

Як можна бачити із вихідних даних газети, фактичним видавцем її є Криворізьке міське об'єднання Всеукраїнського Товариства «Просвіта» імені Тараса ШЕВЧЕНКА, керівником і одним із засновників якого є п. Микола КОРОБКО. Однак, в результаті змови між прес-секретарем Дніпропетровської організації партії «ВО «Батьківщина» С. М. ДОВГАЛЕМ і головою Всеукраїнського товариства «Просвіта» імені Тараса ШЕВЧЕНКА, екс-депутатом Верховної Ради України за списком партії «ВО «Батьківщина» П. М. МОВЧАНОМ 2009-го року з порушенням вимог Статуту Товариства була здійснена заміна керівного складу обласного і кількох міських і районних об'єднань «Просвіти».

Про цю подію Головне управління юстиції в Дніпропетровській області в своєму листі від 24.10.2013 року інформує таким чином: «14 листопада 2008 року до Головного управління юстиції надійшов лист від КОВАЛЕНКА М. О. про незаконне проведення ДОВГАЛЕМ С. М. 08 листопада 2008 року конференції обласного об'єднання, всупереч вимогам статуту. Також, впродовж листопада - грудня 2008 року та січня 2009 року до Головного управління юстиції надійшло 6 звернень від голів

районних та міських організацій Всеукраїнського товариства «Просвіта» ім. Тараса ШЕВЧЕНКА (з 12 існуючих на території Дніпропетровської області) з повідомленням про те, що делегати від цих організацій на конференцію обласного об'єднання не обирались та переобрання голови обласного об'єднання є незаконним ...».

І все ж таки Головне управління юстиції в Дніпропетровській області на підставі листа п. П. МОВЧАНА в незаконний спосіб внесло до Реєстру запис про зміну керівних органів обласного об'єднання. Так само відділ державних реєстрів апарату Криворізької міськради і виконкому у Реєстрі прізвище Миколи КОРОБКА, одного із засновників газети «Промінь Просвіти» та міського об'єднання «Просвіта» і його багаторічного керівника, замінив на прізвище Миколи КРАМАРЕНКА, кореспондента міської газети «Червоний гірник», який до того часу жодного дня не був членом «Просвіти».

Редакційна колегія «Променя Просвіти» не могла погодитися із таким безчинством п. Павла МОВЧАНА та погоджувати з п. КРАМАРЕНКОМ процедуру внесення до поштового каталогу видань назву своєї газети.

На припинення виходу нашої газети новоспечене «керівництво» просвітян сподівалося з перших днів вчиненого перевороту. До цього, в першу чергу, доклали зусиль апаратники мовчанівської кухні: п. п. Сергій ДОВГАЛЬ, Микола КРАМАРЕНКО, Олександр МЕЛЬНИКОВ, Юрій РОМАНЕНКО, Любов БАЛАБАТ, Юлія ЛЕБЕДИНЕЦЬ. Закриття газети жадав і п. П. МОВЧАН, який за списком партії «ВО «Батьківщина» ніс свою суперечливу місію на родного депутата України. Жадав, але не міг нава-

житися встряти в резонансну роль інквізитора по відношенню до просвітянського видання, яке набуло позитивної репутації серед просвітян області. І його бажання покінчити з газетою мало реальну підставу: його від самого початку не влаштовував критичний дух видання.

За весь період існування газети від 2006 року він, щорічно одержуючи з державного бюджету на просвітянські заходи суми, що позначалися мільйонами гривень (для прикладу, у 2010 році - 3 200,0 тис. грн.), заледве півтора роки виділяв кошти на друк «Променя Просвіти». Тим паче, що кількість періодичних просвітянських друкованих видань по всій Україні можна перерахувати на пальцях однієї руки.

Наше видання своїм променем торкалося таких тем, яких п. МОВЧАН з висоти своєї депутатської посади волів би не бачити. Адже, як, для прикладу, політична сила, яка ввела МОВЧАНА до Верховної Ради, могла терпіти публікації криворізьких просвітян про нищення культурного спадку міста міським головою Ю. ЛЮБОНЕНКОМ, перед яким ця сила простелила дорогу у віде-прем'єри українського уряду? Всі вони сподіваються, що після влаштованого просвітянським вождем перевороту на Дніпропетровщині так звана політична еліта може діяти безперешкодно: журналіст-керманіч М. КРАМАРЕНКО добре наспецілізувався на тому, як не надокучати корупціонерам від влади якимись-там журналістськими розслідуваннями!

Та ці сподівання будуть марними: «Промінь Просвіти» не зламати!

Газета «Промінь Просвіти», грудень 2013 року

У Національному музеї літератури України відбулася презентація антології воєнної лірики «Весна озброєна»

4 серпня в Національному музеї літератури України відбулася презентація антології воєнної лірики «Весна озброєна» за участі голови Національної спілки письменників України Михайла Сидоржевського, видавця і директора видавництва «Ліра-К» Віталія Зарицького, а також письменників, твори яких увійшли до книжки, зокрема до презентації долучи-

лися українські митці – Петро Засенко, Марія Кочур, Наталя Дзюбенко-Мейс, Олександр Шугай, Валентина Коваленко, Борис Пономаренко, Руслана Мельничук, Ніна Шаварська, Павло Куш, Наталя Хоменко, Тетяна Майданович, Микола Гриценко, Інна Ковальчук, Микола Дудар, Дмитро Чистяк, Вячеслав Гук та інші.

Модерував захід Михайло Сидоржевський. Він докладно розповів про цей видавничий проєкт, який став результатом вельми плідної співпраці Національної спілки письменників України і київського видавництва «Ліра-К». До того ж Михайло Сидоржевський став не лише натхненником цього проєкту, а і його редактором; він зауважив, що до книжки увійшли твори 142 авторів – авторів дуже різних: від аматорів до класиків, але твори для друку були відібрані ті, які мають потужну енергетику. Він зазначив, що ця антологія увірвала біль українського народу й української землі, оскільки автори писали ці вірші і на війні, і в окупації, і під постійними ворожими обстрілами, тому твори цієї книжки мають потужну й живодайну силу молитви, яка вивисує й оберігає народ у найважчі часи, очищає й підносить людину духовно, напуває її судини силою і жагою до життя, бо міць слова здатна здолати горе і перемогти чорну силу російського зла. Також він розповів, що назву антології нав'язав один із віршів знаного українського поета Володимира Базилевського та роман «Весна священная» кубинського письменника Алехо Карпент'єра.

Видавець і співорганізатор проєкту, директор видавництва

«Ліра-К» Віталій Зарицький додав, що ця антологія народилася з незначка, бо ніхто з нас не був готовий до того, що 24 лютого росія почне повномасштабне вторгнення в Україну. Він зазначив, що твори, представлені в антології, якнайповніше відбивають сутність подій, які вже стають історією, і дуже важливо, щоби прийдешні покоління мали повне й чітке уявлення про цей час, який усі ми переживаємо. Тому видання такої книжки – це і збереження історичної пам'яті про жакні події, свідками яких стали українські митці, і данина пам'яті тим, хто поліг, захищаючи Україну від рашистів, бо це жорстокий і правдивий літопис війни, яку розв'язала росія.

Віталій Зарицький зауважив, що тепер українські письменники – це бійці культурного фронту, а їхня зброя – потужне слово, що наближає всіх нас до Перемоги.

Кожен із присутніх авторів антології прочитав свої твори, а також розповів, як війна вплинула на його літературну творчість. Наприклад, Валентина Коваленко зазначила, що вже й гадки не мала, що колись ще повернеться до поезії, оскільки писала вже переважно прозу, проте війна все радикально змінила, і тепер поезія стала для пані Валентини тим незглибимим джерелом, звідки вона черпає снагу.

Борис Пономаренко з боєм зауважив, що не думав, що колись українці будуть у сучасному світі піддаватися такій жаскій нарузі. Він закликав усіх письменників працювати над творами активно і самовіддано, а також – виховувати молодь за допомогою власного життєвого досвіду, тому що саме українська молодь продовжить розбудову України і її оновлення. Петро Засенко порівняв цю війну з Другою світовою і прочитав свій вірш «Не минає пора Україну любити». Наталя Хоменко (письменниця і журналістка, а також дружина науковця і письменника Олександра Хоменка, який зараз на фронті) прочитала вірші свого чоловіка й зауважила, що ця війна точиться вже не одне століття й почалася від Переяславської ради 1654 року. Однак пані Наталя переконана, що війну переможе любов, а також, що Україна зупинить цю жахливу рашистську темряву, яка суне з півночі на весь світ, тому видання такої книжки – це дуже важлива подія не лише для всіх нас, а й для наших воїнів, бо слово митця для них – це потужна підтримка і захист. Ніна Шаварська зазначила, що твори з цієї антології треба читати на Українському радіо, щоб якомога більше людей почули про цей проєкт і долучилося до створення подібних. Дмитро Чистяк наголосив на важливості створення подібних колективних антологій, які несуть правду про

цю війну далеко за межі України, оскільки наших поетів тепер активно перекладають у багатьох країнах світу, а українською культурою неабияк цікавляться.

Зворушливим був виступ відомої української культурної діячки, заслуженої працівниці культури України, берегині Літературного музею Григорія Кочура в Ірпені Марії Леонідівни Кочур, яка розповіла про перебування в Ірпені та міжнародну діяльність у культурному центрі в польському Бидгощі у співпраці з Товариством письменників Польщі та окреслила перспективи подальшої діяльності. За багатолітню міжнародну діяльність, зокрема проведення Міжнародних фестивалів письменників-перекладачів імені Григорія Кочура Дмитро Чистяк як міжнародний секретар секції літератури Європейської академії наук, мистецтв і літератури у Парижі вручив почесну відзнаку цієї міжнародної організації.

Заступник генерального директора з науково-освітньої роботи Національного музею літератури України Раїса Сеннікова подякувала всім за чудову презентацію потрібної у наш час книги та запросила українських письменників до співпраці, зокрема долучитися до проєкту Національного музею літератури «Наші музи не мовчать! Разом до Перемоги!».

Насамкінець Михайло Сидоржевський подякував усім присутнім за спільну плідну співпрацю і за чудовий її результат – антологію воєнної лірики, яка стала ще однією цеглиною у підмурівку вільної незалежної України.

Також він зазначив, що цей захід – це частина нашої війни, війни жакної і багатолітньої, бо росія завжди хотіла знищити нас як націю, знищити нашу ідентичність і нашу мову, росія крапа і краде нашу історію, перекинує важливі історичні факти, а тепер намагається стерти Україну з мапи світу. Він зауважив, що це – світова війна, оскільки саме в Україні тепер вирішується майбутнє всієї світової цивілізації, а тому ми, митці, маємо боронити нашу державу за допомогою могутнього болючого стражденного потужного слова.

Сайт Національної спілки письменників України, 5 серпня 2022 року
(У скороченому вигляді. Повністю – за посиланням: <https://nspu.com.ua/ofitsijno/u-nacionalnomu-muzei-literaturi-ukraini-vidbulasya-prezentaciya-antologii-voiennoi-liriki-«vesna-ozbroiena/»> є і вірші vesna-ozbroiena/)

PS. Маємо зазначити, що серед авторів Антології «Весна озброєна» є і вірші Сергія Зінченка.

А ХІБА НЕ ТАК?

Півострів Крим, єднаючи світи,
Розкидані під сонцем на планеті
Дає всім щастя жити і рости,
І так любити, щоб змогли поети

Все те відчуті і у сьайві слів
Розкриті його світлі таємниці,
Щоб кожен тут побути захотів
І розповів у казці про столицю

Тепла яскравого, яке живе
Під сонцем, всім обійми розкриває
Посеред моря рибкою пливе
Або жар-пташкою у височинь злітає.

Але невдячні люди за тепло
І за дарунок щастя неземного:
Не вгледіли, як поселили зло
В серця свої і призабули Бога

А тому Крим чужинцям віддали
І щось таке плетуть незрозуміле
Про те, що захистити не змогли... –
Не віддали б, якби його любили!

БІЛЯ МОРЯ

Коли над Кримом сонце в небі сяє,
Душа у тілі маком розквітає
І вгору тягнеться, листочками лоскоче,
І аж до неба виростати хоче.

А вітер хвилями морськими грає
І з берегом розлогим розмовляє.
І краплями води лоскоче очі,
Неначе в душу зазирнути хоче.

І з глибини душі щось виринає
У світ великий, море зустрічає,
Тайною глибокою лоскоче
І всьому світу розповісти хоче.

ВЛАДА ЗГРАЇ

Не доля сміється над Кримом, а щериться зброя:
Війна зазирає в обличчя: шукає героїв.

А вітер і сонце, і гори над лісом, і море
Лише сподіваються: знову народ все поборе.

Бо кримський народ пам'ятає і голод, і грати
Холодних вагонів, і гавкіт чужих автоматів,

Як діти і старші вмирили у надрах вагонів,
А їх проклинали з трибун крізь метал мікрофонів.

Вже правники тих ворогів язиками, пихатих
На кримській землі – при посадах і при автоматах.

І щериться зброя, панує розбещена згряя,
Шукає героїв, знаходить і знову карає.

МОНОЛОГ ОДНОГО СВІДКА

Я – у Бахчисарай, я – туди, де і гори, і квіти,
Де природна краса, а в палацах – творіння людей,
Що з природою разом плекалі мистецтво любити
І під сонцем гарячим, і в теплих обіймах ночей.

Там над горами – небо, на ньому – із зір візерунки,
А внизу – із каміння, із квітів, із мрій про світи,
У яких одне одному люди дарують дарунки
І в очах намагаються світло любови знайти.

Та тепер не любов, не краса тут панують, а плаче
Світле небо над краєм, загарбаним зграєю зла.
Тож крізь сльози світанків щодня лише горе там баче,
Що в серцях поселилось, а в тихих оселях – імла.

Я – у Бахчисарай, я – туди, де і гори, і квіти,
Я туди повертаюсь, а вам розповім, щоб жили
У любові й красі. Я туди повертаюсь, я – вітер,
Лише свідок подій там, де горе посеред імли

КУДИ КОМУ ДОРОГА

Краса – жива, інакше не буває,
Лиш сьайво душі дарує всім життя.
Так і народ: живе в красі, бо знає,
Що без душі не буде майбуття.

Тому бездушний – той, що Крим карає,
Йому тепер немає ворота
Зі шляху в пекло, де любов вмирає,
А замість неї дріб'язок сміття

Гуляти буде в неживій пустелі
Зі смерчем, як потворні менестрелі
Що перекотиполем пнуться в даль

Чужих країн, не знаючи дороги
У майбуття живе, де душі – з Богом,
А для сміття – лише одна печаль.

Крим,
краса
і згряя

(Цикл
віршів)

